

Sygn. akt **VI RCa 301/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Schubert

Sędziowie: SO Lech Dłuski

SR del. do SO Sławomir Polak (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. O.**

przeciwko **I. O.**

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 9 października 2015 roku

sygn. akt III RC 625/15

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

Sygn. VI RCa 301/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 lipca 2015 r. Z. O. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego nałożonego na niego na rzecz I. O. w wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie o sygn. VI RC 1554/10.

W uzasadnieniu swego stanowiska Z. O. argumentował, iż w wyniku analizy zeznań złożonych przez pozwaną w ramach postępowania w sprawie III RC 1295/14 doszedł do wniosku, że sytuacja materialna I. O. nie uległa pogorszeniu, a wręcz poprawiła się. Wskazał przy tym, że jej zarobki plasują się na zbliżonym poziomie jak w czasie postępowania rozwodowego, a ponadto obecnie przeznaczają one jedynie 100 zł na dwie córki, zaś cały swój dochód przeznaczają wyłącznie na własne potrzeby (pozew, k. 3).

W odpowiedzi na pozew I. O. wniosła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, iż w sytuacji majątkowej i osobistej stron nie zaszły zmiany, które uzasadniałyby zasadność niniejszego powództwa. I. O. zaprzeczyła, jakoby przeznaczała jedynie 100 zł na dwie młodsze córki oraz podała, że mieszkały one dotychczas w B.. Czynnosc za wynajem mieszkania

opłacał im klub sportowy, zaś ona sama przekazywała im środki pieniężne, w tym opłacała media w kwocie ok. 100 – 200 zł miesięcznie. Pozwana wskazywała przy tym, iż od października 2015 r. córka A. O. rozpoczęła studia dzienne w K. z zakwaterowaniem w akademiku za kwotę około 360 zł., zaś córka H. O. pozostała w B. i również planuje kontynuowanie nauki w formie studiów zaocznych bądź wieczorowych. Pozwana podniosła, iż przekazuje córkom po 100 zł miesięcznie w ramach kieszonkowego i opłaca telefony w łącznej kwocie około 125 zł miesięcznie, a dodatkowo przekazuje im kwoty po około 200 – 300 zł na zakup odzieży. Odnosząc się do swojej sytuacji materialnej pozwana wskazała, że pracuje na stanowisku asystentki zarządu w (...) Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z wynagrodzeniem 2228,30 zł netto miesięcznie. Z powyższej kwoty musi ona dodatkowo ponieść koszty związane z jej utrzymaniem na które składają się wydatki na: czynsz - około 481 zł, energia elektryczna – ok. 47,50 zł, kredyt mieszkaniowy - 769 zł, raty pożyczki zakładowej - 443 zł, pożyczki konsumpcyjnej - 221,21 zł i telefonu - 99,90 zł. Odnosząc się do sytuacji materialnej i osobistej powoda, I. O. podniosła, że również na tej płaszczyźnie nie zaszły żadne zmiany (odpowiedź na pozew, k. 18-21).

Wyrokiem z dnia 9 października 2015 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie o sygn. III RC 625/15 oddalił powództwo oraz odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu (wyrok, k. 51).

Sąd Rejonowy wydając powyższy wyrok ustalił, iż I. O. i Z. O. pozostawali małżeństwem, z którego mają cztery córki. Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie o sygn. akt VI RC 1554/10 rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z winy Z. O. oraz od niego na rzecz I. O. alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie. Wyrokiem z dnia 7 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie III RC 579/12 oddalił powództwo Z. O. przeciwko I. O. prowadzone w sprawie o uchylenie alimentów. Kolejne postępowanie z udziałem stron prowadzone było przez Sąd Rejonowy w Olsztynie pod sygn. III RC 1295/14 z powództwa I. O. o podwyższenie na jej rzecz alimentów, przy czym także to powództwo zostało oddalone wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2015 r. jako niezasadne. Analizując w toku postępowania prowadzonego w sprawie III RC 625/15, Sąd Rejonowy ustalił, iż powód w dalszym ciągu prowadzi działalność pod nazwą (...) oraz osiąga z tego tytułu miesięczny dochód netto w kwocie ok. 7.000 - 8.000 zł. Jednocześnie Sąd Rejonowy ustalił, iż Z. O. mieszka sam, przy czym ponoszone przez niego opłaty za mieszkanie określone zostały jako: energia elektryczna ok. 200 zł miesięcznie, gaz ok. 60 zł oraz niewielkie kwoty z tytułu podatku od nieruchomości. Jednocześnie zdaniem Sądu Rejonowego powód nie potrafił precyzyjnie określić kosztów utrzymania mieszkania. W wyrokowaniu powód nie miał zaciągniętych żadnych pożyczek czy kredytów oraz posiadał 5 samochodów zarejestrowanych na firmę.

Odnosząc się do sytuacji materialnej I. O. Sąd Rejonowy ustalił, iż od maja 2008 r. pracuje na stanowisku asystentki zarządu w firmie (...) Przedsiębiorstwo (...)” sp. z o.o. w O., zaś jej zarobki wynoszą ok. 2.200 zł miesięcznie. I. O. nie ma własnego samochodu, a jedynie używa samochód marki N. (...) od swojego ojca. Jednocześnie z ustaleń tych wynika, iż w kwietniu 2015 r. I. O. otrzymała pożyczkę z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie 10.000 zł, którą przeznaczyła na wesele córki. Z tytułu niniejszej pożyczki potrącana jest z jej wynagrodzenia od maja 2015 r. kwota 454 zł, zaś w następnych miesiącach ma to być kwota po 443 zł. miesięcznie. Analizując wydatki ponoszone przez I. O., Sąd Rejonowy ustalił, iż jej miesięczne wydatki to: rata kredytu za mieszkanie 783,85 zł, energia elektryczna 51,60 zł, czynsz za mieszkanie w kwocie po 480,84 zł, telefon komórkowy wraz z internetem w kwocie 120,03 zł, kredyt konsumpcyjny w S. Banku - 221,21 zł, dopłata dla dzieci do czynszu 100 zł, dopłata dla dzieci na internet i laptop 99,90 zł. Ponadto zdaniem Sądu Rejonowego I. O. ponosi też wydatki na wyżywienie, kosmetyki, czasem kupuje dzieciom ubrania oraz opłaca koszty ich wyżywienia gdy przyjeżdżają do niej 2 razy w miesiącu. Ponadto pozwana dokłada najmłodszym córkom do utrzymania miesięcznie po 100 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Rejonowy stwierdził, iż w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy i w jakim zakresie zmieniła się sytuacja materialna i możliwości zarobkowe każdej ze stron, a w szczególności, czy sytuacja materialna i osobista pozwanej uległa polepszeniu na tyle, aby można było zwolnić powoda od powinności przekazywania pozwanej środków finansowych do zapewnienia jej – jako małżonkowi niewinnemu - bardziej dostatniego poziomu życia.

Sąd Rejonowy wskazywał przy tym na treść art. 138 krio zgodnie z którym przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie możliwości zarobkowych i majątkowych stron, jak również należy rozważyć, czy zmiany te mają charakter trwały oraz czy nastąpiły one po wydaniu orzeczenia ustalającego obowiązek alimentacyjny. Ustalenie to następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi uprzednio.

W ocenie Sądu I instancji powództwo Z. O. nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż od czasu ostatniego zasądzenia alimentów od niego na rzecz byłej żony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w dniu 12 sierpnia 2011 r., nie nastąpiła istotna zmiana stosunków uzasadniająca zmianę jego obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej.

Sąd Rejonowy zwrócił przy tym uwagę, iż w toku postępowania w niniejszej sprawie, powód podnosił, że aktualnie sytuacja materialna pozwanej uległa znacznej poprawie, jednak zdaniem Sądu Rejonowego powód nie wykazał powyższych okoliczności. Sąd wskazał, iż ciężar dowodu wykazania tejsze okoliczności, tj. konieczność wykazania takich zmian, które mają znaczenie do oceny możliwości zarobkowych i majątkowych powoda spoczywa właśnie na nim. Jednocześnie zdaniem Sądu I instancji Z. O. nie przeprowadził żadnych dowodów, a co za tym idzie nie wykazał zaistnienia zmiany w zakresie stosunków.

Odnosząc się do orzeczenia z dnia 25 sierpnia 2015 r. wydanego w sprawie o sygn. III RC 1295/14, którym tutejszy Sąd Rejonowy oddalił roszczenie I. O. o podwyższenie alimentów od Z. O., Sąd I instancji uznał, iż w ramach poczynionych w toku tego postępowania ustaleń, nie dopatrzono się podstaw do modyfikacji wysokości alimentów należnych pozwanej, wobec czego Sąd rozpoznający tą sprawę pozostawił je na dotychczasowym poziomie. Jednocześnie zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, sama okoliczność oddalenia powództwa o podwyższenia alimentów świadczy, że ustalona uprzednio kwota nie tylko w dostatecznej mierze służy zaspokojeniu potrzeb bytowych pozwanej, ale także jest jej do tego niezbędna. Jednocześnie Sąd Rejonowy stwierdził, iż od czasu wydania wskazanego orzeczenia upłynął okres jedynie dwóch miesięcy, a powód nie wykazał, aby na przestrzeni właśnie tego czasu nastąpiły jakiegokolwiek zmiany wskazujące na poprawę sytuacji ekonomicznej pozwanej (uzasadnienie, k. 55-56).

Od powyższego wyroku apelację w dniu 30 października 2015 r. złożył powód Z. O., który zaskarżył powyższe orzeczenie w całości, wniósł o jego uchylenie, zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania według norm przepisanych. Zaskarżonemu orzeczeniu powód zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na nieuwzględnieniu wszystkich okoliczności faktycznych dotyczących przedmiotowej sprawy oraz nie rozpoznaniu argumentów podnoszonych przez powoda, a ponadto zarzucił orzeczeniu naruszenie prawa procesowego poprzez naruszenie art. 233 § 1 kpc w związku z tym, że Sąd dokonał błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Uzasadniając swoją apelację, Z. O. wskazał, iż Sąd Rejonowy po jednym posiedzeniu i bez faktycznego przeprowadzania postępowania dowodowego wydał orzeczenie w dniu 9 października 2015 r. w którym w całości oddalił jego powództwo. Powód wskazywał przy tym, iż w wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 25 sierpnia 2015 r. zapadło rozstrzygnięcie oddalające powództwo skierowane przeciwko niemu przez I. O. i toczące się o podwyższenie alimentów. Zdaniem Z. O. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu w sprawie III RC 1295/14 wskazał, iż sytuacja materialna I. O. nie uległa pogorszeniu, a wręcz poprawie w stosunku do okresu w którym ustalony został obowiązek alimentacyjny. Jednocześnie zdaniem Z. O. z przedstawionego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż od chwili ustanowienia jego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej do momentu złożenia zarówno powództwa o podwyższenie alimentów jak i o obniżenie alimentów jej sytuacja materialna uległa znaczącej poprawie. Powód wskazał także, iż zarówno przed zawarciem związku małżeńskiego jak i w trakcie jego trwania pozwana nigdy nie była właścicielką jakiegokolwiek nieruchomości, zaś po rozwiązaniu ich związku dokonała zakupu lokalu mieszkalnego o metrażu znacznie wykraczającym poza potrzeby jednoosobowego gospodarstwa domowego. Jednocześnie powód w swej apelacji podniósł, iż z uwagi na usamodzielnienie się jednej z córek stron, pozwana nie musi ponosić kosztów związanych z jej utrzymaniem. Z. O. stwierdził także, iż pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów na okoliczność, iż jej wynagrodzenie uległo zmniejszeniu, a wręcz przeciwnie, wskazał, iż jej zarobki od momentu ustalenia obowiązku alimentacyjnego wzrosły. Reasumując, zdaniem Z. O. jego apelacja jest w pełni uzasadniona i

zasługuje na uwzględnienie w całości, zaś powód wniósł o jej rozpatrzenie w sposób wskazany w jej sentencji (apelacja, k. 62-64).

Do apelacji nie zostały dołączone żadne załączniki zawierające wnioski dowodowe oraz nie została złożona odpowiedź na apelację.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja skarżącego jest nieuzasadniona, gdyż wszystkie zawarte w niej zarzuty okazały się chybione.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy przyjmując je za własne.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji Z. O. należy podkreślić, iż zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną zdaniem skarżącego ocenę materiału dowodowego, co doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z zebranych w sprawie materiałem dowodowym jest bezzasadny.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga bowiem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, jedynie bowiem to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00 - OSNC 2000, z. 10, poz. 189 oraz z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 - OSNP 2000, Nr 19, poz. 732).

W kontekście powyższych zarzutów, w pierwszej kolejności rozważenia wymaga zarzut naruszenia przepisów art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów. Wskazać w tym aspekcie należy, że zgodnie z art. 233 k.p.c., wiarygodność i moc dowodów Sąd ocenia według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906).

Zaakcentować jednocześnie trzeba, że zarzucenie naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów może polegać tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004 roku, sygn. akt IV CK 274/03, LEX nr 164852). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2006 roku, sygn. akt I A Ca 1407/05, LEX nr 278415). W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (tak: Sąd Najwyższy m. in. w orzeczeniach z dnia: 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136). Na płaszczyźnie procesowej, skuteczność zarzutu dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych, uzależniona jest od wykazania, iż Sąd ten wadliwie ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a tym samym naruszył art. 233 § 1 k.p.c.

W związku z powyższym to właśnie strona zarzucająca Sądowi I instancji naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc musi wykazać, iż ocena dowodów dokonana przez ów Sąd była sprzeczna z określonymi regułami logiki lub doświadczenia

życiowego, względnie, iż Sąd niedostatecznie wyjaśnił sprzeczności jakie istniałyby np. w zeznaniach świadków czy opiniach biegłych. Reasumując, podkreślić należy, iż naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie można upatrywać w takiej ocenie materiału dowodowego, która jest logiczna, zgodna ze wskazaniami doświadczenia życiowego oraz dokonana w sposób wszechstronny – tak jak miało to miejsce w niniejszej sprawie.

Podkreślić także należy, iż apelujący chcąc podważyć sędziowską ocenę dowodów nie może ograniczyć się jedynie do przedstawienia ich własnej oceny. Nie wystarczą zatem twierdzenia, iż ustalenia sądu są wadliwe, nie wystarczy wskazanie stanu faktycznego, który zdaniem skarżącego odpowiada rzeczywistości, albowiem stanowią one zwykłą polemikę. Właśnie z taką polemiką w ocenie Sądu Okręgowego mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Jak wyżej wskazano Sąd Rejonowy dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie uchybił zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopóki skarżący nie wykaże istotnych błędów logicznego rozumowania, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności czy też bezzasadnego pominięcia dowodów, które prowadzą do odmiennych wniosków, dopóty nie można uznać, iż sąd naruszył art. 233 § 1 kpc. Pamiętać przy tym należy, że sąd wyższej instancji dokonując w ramach zarzutów apelacyjnych kontroli w zakresie oceny dowodów przeprowadzonych przez Sąd I instancji, co do zasady nie ustala prawdziwości faktów, lecz sprawdza, czy granice swobodnej oceny nie zostały przy tym przekroczone.

Konkludując, w ocenie Sądu Okręgowego przedstawiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc stanowi zwykłą polemikę, nie popartą przy tym żadnym materiałem dowodowym, który skarżący na poparcie swych twierdzeń mógł złożyć choćby wraz z apelacją, a zatem polemika ta nie może odnieść skutku.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.